

הלו^ת ברכות השחר סימן מו

בשעון על מנגנון יברך ליל צפפני. בשהולן יברך (ז) 'האנין מצעדי גבר'. בשבחוגר חגורו יברך 'אווז ישראלי בגבינה'. הגה או לובש (ח) האנט תפיסק בין לנו לעונה (כ' שם הרומי). בשמשים כובע או מצנפת בראשו יברך (ט) עוטר ישראלי בתפארה. בשיטל בדיו יברך על נטילת ידים.

פינוי יברך 'המעביר שבה מעין' וכיו' (י) 'ויהי רצון' וכיו' עד 'ברוך אתה ה' גומל חסדים טובים לעמו ישראל'. אין לענות אחר 'המעביר שנה מעין' עד 'שיחום' 'הגומל חסדים טובים לעמו ישראל', שהכל ברכיה אחת היא: ב' עכשוו מפניהם שאין הידיכם נקיות וגם מפניהם עמי הארץ שאינם יודעים אותם, (א) בלהגוי 'קדם לבניית הכנסת' (ב) 'ונזין אמן אהוריים ויזואים' (ט) (כ) 'ידי חותמן' ג' 'חביב אהדים לברך בכל יום' (טו) 'שלאל עשני' (טז) עבד בוכובבים', (ז) 'שלאל עשני עברך', 'שלאל עשני' (ז) אלה: הגה ואפלנו בר קה (יח) 'יכול' (ט) 'לברך לך' (ד'ז), אבל

באר היטב

על עזירו קעט נוטילה קמ"ש ט"י ד: (7) המכין. ומתקניו א"ר הכהן: (8) י"ח. אפלו לבקי מוציאם מכון בברכות, ד"א"ר ור' חי' וברכת' ברכות' ועי' בשכונה ג': (1) ברכות. דעתם לפי שקי' מתיים בכל יום כאה נפשות יושב' ישראל, אך זו רשות כל יום. וביקום הפטורים, קצת פוטקים לא בקהה הדעת. קצת פוטקים תבוקו דאיינו בכוון לרקירת ריח ותוב בילם שצורה מג'זה עונות אקס נפשו, ע"כ יותר טוב לסתוך על כופוטקים דאגתך אמן דוחנתו ש"ץ וניגית אמן אחר העולמים בתורה ובhaftורה בכלל להשליטים מאה ברכות, ואז לא צטרך לך בושימים או קדס לרקירה בהם, עז"מ וא"ר מהראני ח"ב סיון ע"ש נזני אשפה בראשותה לא יברך שוכן על עוזד פוקבים ועקד ע"ש. (2) ובעשנה ג' כתוב שמי'ו רשות בכוון שיבירך שהGANISI חחת בגני ה'שכינה ע"ש.

משנה ברורה

שער הצעיר

(ט) פגאנ-אברוקס (ט) אחרוניים: (י) טור בשם רב נדועニア גאון: (ו) אחרוניים: (ז) ביה וען ט"ז: (ח) פגאנ-אברוקס ותיבת-חיטים ומתי-אקרים: (ט) רשל"ל וב"ה גם בברכת זוקף בפופים וכל-שנין קזה, וכן סדר-הגדים לא הסתמכו על שבחה זו, וען בחדרשי רע"א שחולק גם-בן על המגאנ-אברוקס:

Tél (France) : 01.80.91.62.91
Tél (Israël) : +972.77.466.03.32
contact@torah-box.com

הַלְבּוֹת בָּרְכּוֹת הַשְׁחָר סִימָן מֵו

ביאורים ותוספיטים

נקט שברכת 'לעסוק' ובברכת י'הערב נא' בחשיבות ברכה אחת, ואם כן אין שלש ברכות, וכחוב הגרש"ז אויערבך (שיה להלכה ח"ב תשובה בתחילת הכהר) שלבן הוסיף המשנו"ב שהשchanן הברכות אכן הוא ורק לדעת הרמ"א שם, שכותב שנגגו לומר 'השב נא' בili וא"ר, מפני שהוא ברכה בפני עצמה.

(13) מכך שמנה ממן מה הברכות גם את ברכת ציצית ותפילין, דיק בשות' שבת הלוי (ח"ה סי' גג) שנשים אין חיבות במאה ברכות, שהרי אין חיבות בצעיצית ותפילין ולאוננה לחן מניין אחר למאה ברכות. וכן הורה הגרש"ז אויערבך (הליכות שלמה תפלה פס"ב ס"כ"ה). ובטעם הדבר בגין שחשban המאה ברכות כלל את שלוש התפילות של היום וגם את ברכות קיראת שמע, והרי ודאי שפטירות מחלוקת מהן, ולכן מסתבר שלא חייבו את הנשים במאה ברכות.

(14) ואם שכח הזכרה בתפילה ונדרמה, ואזיריך לחזור ולהתפלל, הורה החזו"א (הגרא"ח קניבסקי בשמו בספר ארחות רבני ח"ה עמי' צג) שוגם התפילה שלא עלתה לו עולה להשלמת מאה ברכות, וכן הורה הגרש"ז אויערבך (הליכות שלמה שם פ"ח דבר הלכה אותן).

(משנו"ב שם) וקיים השבת חסר לו שליש עשרה ברכות מהפאה⁽¹⁵⁾ וכו', בפה שיכן לשמע ברכות הтонיה והטפтир ויענה אמן⁽¹⁶⁾. (15) ובשhubך ברכת המנון של טעהה לששית שכבר לילך, כתוב בשות' שבת הלוי (ח"ה סי' גג) שמצוות הברכות לחשban של שבת. מאידך, הגרש"ז אויערבך הורה (שיה הלמה ח"ב תשובה א בתחילת הספר) שאם בירך לאחר צאת הכהנים, הרי זה הנחשב במנין היות שלאחדיו.

ובשנתപלל תפילה ערבית של ליל שבת מבعد יום ואך מקדש מבعد יום, כחוב הגרש"ז אויערבך (שם) שמצוות הברכות למן המאה ברכות של יום יששי ולא למנין של שבת, וכן ברכת הדלקת נרות שבת שהיא מבعد יום, שיinctה למנין המאה ברכות של יום יששי, אלא שהסתפק על הברכות שhubך בין המשות לחשban של איזה יום הן נגנו.

(16) אכן מובהר שרך בשעת הדחק ירצה ברכות העולה לתורה, אם מנין בש"ע לקמן (סי' רפ"ד ס"ג ובמשנו"ב שם ס"ק ה) משמע שאף לכתרולה עלה לו למנין המאה ברכות. וראה מה שhubנו שם ובס"ר רצ' ס"ק א-ב.

ולקמן (סי' הרכב ס"ק ה) כתוב ששבשת אומרים 'אין אלוקינו' כדי להשלים את החסר במנין מהא ברכות.

ובשידוע שלא יכול להגיע למנין מהא ברכות, דעת הגראי"ז מביריך (AILת השחר דברים פ"י פסוק יב, ישו"ת השבות והנהגות ח"ד סי' קג) שאין עין לבך כמה שייתור ברכות, מאידך, דעת הגראי"ל שטינמן (AILת השחר שם) והגר"ח קניבסקי (ויש ישאל פ"ה הע' סט) שגם מי שלא יכול להגיע למנין מהא ברכות יש עין להוסיף לבך כמה שיכול, והביא הגרא"ח קניבסקי ראייה לכך מהרמב"ם בפי"א מהל' ברכות הט"ז, שכותב יהוד אדם ברכות שאינה צרכיה זורבה ברכות הערכות, ומשמע שיש עין להרבות ברכות אפיקו שלא יגע למנין מהא ברכות.

(משנו"ב שם)

אך כל זפן שלא הפסיק דעתו מלקררים אסור לךז'ר ולבקר⁽¹⁷⁾. (17) ואם הילך לעסקיו או להתפלל בבית הכנסת, כתוב לקמן (סי' ריז המשך במילואים עמוד 10

[משנו"ב ס"ק ט]
עתיר ישעאלאל⁽¹⁸⁾.

(6) והאם יש לכין ברכה זו גם על התפילה שעלייה, דשו"ע לעיל (ס"י בה ס"ג) כתוב שהרא"ש לפני שהיה מברך ברכה זו היה מניין תפילה, ובטעם הדבר כתוב במשנו"ב שם (ס"ק יב) שהוא כדי להשתבח והוזדה ברכה זו גם על התפילה שעלייה מברך ברכות שנקראים 'פאר', אלא שהוסיף (שם ס"ק יב) בשם הארצות החיים (שם ס"ג) שלא אהה שנוהגים כה, אלא מניהים תפליין קודם ברכות השחר או אחידון, כל אחד לפי מנהגו, אלא שאלל הנוהגים להנינה את התפילה קודם קודם הברכות, מדקדקים למשמש בתפילה של די ושל ראש בשעה שמברכים ברכה זו.

[משנו"ב ס"ק י]

"שפריצילנו בטהוּתך" לשון רביהם⁽¹⁹⁾. (7) ובטעם הדבר שתפילה הקבועה לרבים נאמרת בלשון רבים, כתוב לקמן (ס"י קי ס"ק יט) לענן תפילת הרוך, שהתפילה נשמעת יותר כאשר משתק עצמו בתפילה עם הרבים.

[משנו"ב ס"ק אי]

עין לעיל בסימן ר' ובמישנה ברכיה שם [סק"י]⁽²⁰⁾. (8) שם כרוב שיבורך בתיתו מיד בקוםו כדי חיבור ויבר. ובביה"ל לעיל (ס"י ד"ה ואפל) הוסיף, שאם נראה לו שקדום התפילה יכל לבית הכסא ליקות את עצמו, יותר טוב לסמוך את ברכת על נטילת ידיים בתפילה.

[משנו"ב ס"ק יב]

וברידעך אפלו לא ענו אמן יוצאי ידי הברכה⁽²¹⁾. (9) והטעם שלכתהיליה יש לענית אמן, כתוב לקמן (ס"י ריג ס"ק יז) שמלבד המצווה לענות אמן על כל ברכה ששומע, יש עוד חיבוב לענות אמן על ברכה שמתכוון לצאת בה ידי חובה, כדי להורות שהוא מחזק ומקיים את הברכה.

[משנו"ב ס"ק יג]

מה אשקבנה אודות זה⁽²²⁾.

(10) שהביא מה שכתב לעיל (ס"י וס"ק יד) בשס הפט"ג, שאף לדעת הלבוש דלא בקר אינו יוצא בנסיבות מעשרה, אבל שאינו בקר אין צrisk עשרה להוציאו. ובביה"ל לעיל לקמן (ס"י וט ס"ד ד"ה בפחות) הביא תחילה שהמג'א חולק על הלבוש, והוסיף שהפט"ג הקשה על הלבוש שאפילו אם כתוב את דבריו דוקא בבק, אך למה שדרינו היהיה שונה מברכת המצוות שלא צrisk עשרה, וסימן הבה"ל שבלביש עצמו וכן בחו"ד אדם שהביא את דבריו נשמע שיש להחמיר שאפילו באיינו בקי צrisk עשרה כדי לצאת ברכות ההשח. וראה מה שכתבנו להלן ס"ק כ.

[משנו"ב ס"ק יד]

פייד? בלילה⁽²³⁾ וכו', ושלש ברכות על התוּקה⁽²⁴⁾ וכו', וברפת ציצית ותפלין⁽²⁵⁾ וכו', וquamשים ושבע ברכות דשלש תפלות⁽²⁶⁾.

(11) מבואר שמחחים למנוח מהלילה, וכך עד רוב הראשונים. וכן משמע מדבריו לגבי שבת ויום היכופורים שחשר למנין המאה ברכות, וכן מדבריו לקמן (ס"י יט ס"ק א) שום ביל שבת ושלים הרכות, ובהכרח שמחחים למנוח מהלילה.

(12) ולענין לענות אמן על ברכות לעטוק בדרבי תירה, כתוב לקמן (ס"י מז ס"ק יב) שרוב האחרונים נקטו שאין לענות 'אמן', ולפי זה

מילואים הלוות תפליין סיון מרד מה המשך מעמוד קודם

(ס"ק כב) שהעתם אסור להיכנס כשנהرتיק פחות מטפח, משום שהנהרטיק בטל לנבי התפליין.

[נוה"ל דה ישן]

קשהך מכך לבע בתקפותו או בקהלתך של אין זה הפקה הנעוצה¹⁴. (14) מיבור בדרכיו, שגם נשאינו עומד בחפה של שמנה עשרה, אלא בשםין ליבו בשאר חלקי התפילה אין זה היסח הדעת מהתפליין. וכן מיבור בעמק ברוכה ובעל השלה, הל' תפליין סי' טו דה הגה"ד) שכל זמן שעוסק בדברי קדושה אין זה היסח הדעת מהתפליין, כיון שגם הם דבר שבקדושה. וראה מה שתכתבנו לעיל כ"ק ג'.

סיון מה דין תפליין בבית הקברות ובבית המרחץ

[משנ"ב ס"ק ב]

ונגנ'ג'ובורים חולק עלייו וכותב דאיינו מופס רק ר' אמות, עין שם¹⁵). וכן פסק החוזיא (או"ח סי' טו ס"ק ב) שלונין וזה לא אמרין 'כולא ביתה כד' אמותה' אמן לענן אסור אכילה לפני המת נ'המברא בשוע"ז י"ד סי' שמא ס"א), שגם הוא מצטט 'לועג לרשות', כתוב החוזיא שם ס"ק ג' שהוא נהוג בבב' החדר שהמת נמעא בו, אפילו מחוץ לאربع אמותו, וסימן שצ"ע. והפתחי תשובה (שם ס"ק ב) כתוב, שדבר זה תלו' בנסיבותת חתיז' וחישך' (שם).

[משנ"ב שם]

ואפלקו קבר של קטע שעידן לא הגע לכלל מצות, אפלו וכי אין בensus שם בתפליין בראשו משות 'לעג לרשות'¹⁶. (2) ובנעם הדבר נראה, שהוא כמו שתכתב לעיל (ס"ג ס"ק ה) לענן עיצית. שחוшиб שמא נשמה אדם גולו הוא.อลם להיכנס עם תפליין בסמור לקבר של אשה נראה שומרה, וכמו שתכתב המשנ"ב שם לענן עיצית ומוקור דבריו שם הוא הפמ"ג בשם הא"ר שהביא את דבריו מהרי"ש צהлон שמיורה. ובשונה הלכות (ס"ג) כתוב בשם הא"ר (קהלה) יעקב ליקוטים ח"ט סי' ט), שהפמ"ג ראה את דברי המהרי"ט צהלאן כפי שהובאו בא"ר, אך במהר"ט צהלאן עבשו מיבור שמסיק להחמייר.

ולענן הניעור משנתו אם ציריך לברך ברכות התורה, כתוב לקמן (ס"י מו ס"ק ב) שם התמננס במושב על אצולו ידיו אפילו בלילה נחשב לשנית עראי. וראה מה שתכתבנו שם עה.

[משנ"ב ס"ק ח]
Զאי לאו Կայ Պիշտն Տպա յեօա Լհափէք Ենթա Հեցս¹⁷.
(ו) והראה את חברו שישן יותר מכך הילך מאה אמה, כתוב הפמ"ג (א"א ס"ק ג' שציריך להקיצה)
[משנ"ב ס"ק ו]
Ճա Հիշտն Յու Հեփհա Բնն Տպա Տպան Ալյոսո¹⁸.

(10) ואם אין התפליין מהודאות עליי, כתוב הא"א (בוטשאטש). כאן ולעיל סי' לח ס"ב) שאינו נחשב כמנחות עליי, והרי הן כailו מונחות בkopfas, וכן כתוב המשנ"ב לקמן (ס"י ג' ס"ק ג') במ"י שאינו יכול להתפרק מליהפהו, שנינתק התפליין ממוקם ועל ידי כך לא יחשב כמנוח בטהילים.

[משנ"ב ס"ק ז]
Ծկիշտն Տպա յելո մածուո¹⁹.
(11) ואם נפל מיד, כתוב לעיל (ס"י מ ס"ק ג') שנגנו להתענוו.

[משנ"ב ס"ק ח]
Ճափլո Ամ յելո Սլ Հերքս Ան Քիշ Քլ-Քլ²⁰.
(12) ולפיכך אם נפלו בנתתיקן, מבואר לעיל (ס"י מ ס"ק ג') שלא נהגו להתענוו. ובשם הא"ר כתוב, שאפלו אם נפלו התפליין בנתתיקן יש ליתן פרותה לעדרה.

[משנ"ב שם]
Չն Եաօր Հեր"Ա Տպէմբ Ջօնկ Ամ Հերք Փհզ Քփ Օ՛
Քշի Քչչչ Լմքսիկ Բնո Լք-Հեցս²¹.
(13) ולענן הנחת התפליין בשזה בנתתיקן על גבי הקרע, כתוב בבהיל' לעיל (ס"י מג סי' דה ומונחן) שגם הנרתיק מיוחד לתפליין מותר אם יש בו טפע, משום שנחשב הנרתיק כאוהל לחצוץ בין התפליין לבין הקרע. ואם אין הנרתיק מיוחד לתפליין, מותר אפילו בפחות מטפח.
ולגבי הנכנס לבית הכסא עם תפליין בנתתיקן, ביאר המשנ"ב שם

הלוות ברכות השחר סיון מו המשך מעמוד 148

המשך מעמוד 148

[משנ"ב ס"ק טה]

עלובד כובבים²²).

(19) בנוסח ברוכה זו האם אומרים 'שלא עשי עובד כובבים' או 'שלא עשי גוי', בהמשך דבריו הזכיר הנוסח 'שלא עשי גוי', וכן כתוב בשוח'ת האלף לך' שלמה (ס"י לד') שיש לומר שלא עשי גוי ואין לשנות מנוסח זה. מайдך, בספר הצדיק רבי שלמה בלוך (עמי מא) מעד שרבו החפץ חיים בירך שלא עשי 'עובד כובבים', וכן כתוב בספר ברוך שאמר (ברכות השחר).

כ"ק ו) שנחשב שאין דעתו לחור מיד ונחשב להפסק, וצריך לברך שנית. וראה מה שתכתבנו שם.

[משנ"ב ס"ק טו]
Նշ Աօկրու Տպա լա յուլ Լեր Տըօվ²³.
(20) שכון שהוחרם שם ומלכות גם את ענן הברכה, ביאר לקמן (ס"י כח ס"ק א' סי' קפו ס"ק ד) שאף שאמרו בלשון אחר איןנו נחשב בכ' משנה ממלאע טבּעו חכמים'.

הלוות ברכות השחר סיון מו המשך מעמוד עה

ליישן קצת עד שייאיר היום, כיון שהגביל את עצמו בשינה אפילו שיישן על מיטתו נחשב כעראי. ולגבי היישן כל הלילה שלא בשכיבת, הורה הגראי"ש אלישיב (פנוי

שלא על גבי מיטתו ונחשב כקבע, שאם דעתו לש��ע בשינה גמורה ועומקה גם אם אינה על מיטתו נחשב לשונת קבוע, ואם רצונו ליישן בשינה מוגבלת, וכך מ"י שכבר ישן בלילה וקס ללימוד אף חור

